



Rezultate în perioada 2008–2016

SPRIJINIREA SECTORULUI AGRICOL ÎN JUDEȚ

În ultimii opt ani ne-am axat pe producția bazată pe calitate și sprijinirea agricultorilor și a celor care doresc să se ocupe de agricultură, precum și a organizațiilor care sprijină munca acestora. Produsele de calitate cultivate pe plan local au un rol important în îmbunătățirea calității vieții și în realizarea de venituri și în același timp contribuie la formarea imaginii de viitor care servește la cooperarea bazată pe resursele interne și la creșterea economiei locale.

Trebuie să punem accent și pe prelucrarea și valorificarea produselor, în vederea creșterii valorii adăugate a acestora și pentru ca în regiunea noastră producția agricolă să devină sustenabilă.

În perioada anterioară, datorită programelor, evenimentelor organizate de către noi am contribuit la dezvoltarea regiunii prin faptul că am ajutat la conștientizarea importanței producerii alimentelor de bază de calitate, atât din punctul de vedere al prelucrării produselor agricole, cât și al valorificării acestora.

În anul 2009 am înregistrat și am elaborat marca comunitară Produs Secuiesc, marcă a cărei adjudecare este verificată de un sistem riguros de evaluare și monitorizare. În cei șapte ani care au trecut de la înregistrare, în total 93 de producători au câștigat dreptul de utilizare a mărcii pentru 684 de produse în județele Harghita, Covasna și Mureș.

În procesele de mai sus un ajutor important a oferit Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita și programele acesteia.

În cele ce urmează prezentăm cei mai importanți pași realizați în domeniul sprijinirii sectorului agrar, a producătorilor și produselor locale și a economiei sustenabile.



Am pus accentul pe producția bazată pe calitate

În cadrul eforturilor noastre ne-am străduit ca în cercul producătorilor din județ să promovăm și să extindem într-o mai mare măsură modalitățile de prelucrare tradițională locală. Acest lucru a fost realizat prin programele de formare profesională: datorită programelor Școlii Populare de Artă a Județului Harghita persoanele interesate au reușit să afle mai multe despre meseriile tradiționale și am inițiat de asemenea și cursuri de însușire a unor meserii de care în momentul actual ducem lipsă, cum ar fi profesiile de dulgheri, meșteri în sculptarea de porți tradiționale secuiești, broderie, cusut.

Prin modulele de formare antreprenorială, programul de formare profesională oferă o rezolvare și exigențelor moderne de altfel îndreptățite, conform cărora cunoștințele profesionale trebuie asociate cu o atitudine antreprenorială viabilă. Numai în acest spirit se pot valorifica cunoștințele tradiționale secuiești, păstrarea patrimoniului spiritual și material caracteristic regiunii, faptul că valorile tradiționale nu numai că transmit un mesaj pentru societățile actuale și celor viitoare, ci pot reprezenta pilonii de bază ai dezvoltării și creșterii economice.

În cadrul formărilor acreditate organizate de către Camera Agricolă a Județului Harghita cei interesați au putut participa la formări, sau și-au putut extinde cunoștințele în domeniul apiculturii, a agriculturii montane, producția de plante și formele tradiționale de creștere a animalelor. În perioada anterioară cel mai mare număr de participanți a fost la cursurile de creștere a animalelor și producția de plante – 1.711 persoane au participat la acest curs. În ultimii opt ani, 651 de persoane au participat la cursuri de apicultură, iar mai mult de 500 de persoane au terminat cursul certificat de fermier montan. În același timp, din anul 2014 instituția a organizat formări pentru aproape 400 de persoane care au înaintat cereri către APIA în domeniul agriculturii ecologice și producției ecologice.

În producția bazată pe calitate și pe tradiție am conștientizat faptul că este nevoie și de diversificarea produselor oferite pe piață și de o segmentare specifică între producători, atrăgând astfel atenția asupra importanței alimentației sănătoase și a unui stil de viață sănătos. În acest scop, începând din anul 2009 organizăm în mod regulat cursuri de producție a brânzeturilor, cu implicarea specialiștilor din străinătate.

Pentru organizarea cursului am reușit să accesăm și fonduri din Bruxelles în cadrul propunerilor comune de promovare a politicii agrare. Astfel, am reușit ca în septembrie



2014, în cadrul unei caravane, 140 de proprietari de oi și capre să se prezinte la un curs care a avut drept scop prelucrarea și valorificarea laptelui de oaie și de capră. La cursul de prelucrare și valorificare au participat 213 de fermieri. Am continuat evenimentele de informare prin cursuri de cunoștințe în domeniul producției de brânzeturi și a prelucrării de carne în stil tradițional secuiesc.

Rezultatul informării, a prezentărilor practice a fost elaborarea specialității Brânzeturi Harghita, a cărei producție este legată în mod strict de condițiile impuse de producătorii de brânzeturi din județ. În același timp, Asociația de Dezvoltare Rurală a Județului Harghita a reușit să înregistreze marca Brânzeturi Harghita.

Ne-am implicat în producția și prelucrarea locală

Tot rezultat al celor opt ani este și faptul că în tot județul am reușit să deschidem mici unități de prelucrare, prin care putem să asigurăm venituri suplimentare localnicilor.

În mai multe comune ale județului s-au deschis bucătării comunitare coordonate de către gospodinele din localitate.

Asociația Bucătăria Secuiască a fost înființată de femei care prelucrează în bucătăriile comunitare ale asociației fructele cultivate și fructele de pădure și care acordă o atenție specială producerii de produse tradiționale.

Colaborând, membrii asociației reprezintă o forță de piață mult mai puternică, dar în același timp aceștia au o responsabilitate mai mare deoarece au reușit să creeze un renume Produsului Secuiesc, care chiar și cu un singur produs greșit ar fi compromis. Tocmai de aceea scopul nostru este realizarea unui sistem de supraveghere și de asigurare a calității, astfel ca de fiecare dată pe masa consumatorilor să ajungă produse de calitate.

Datorită unui proiect finanțat de către Asociația de Dezvoltare Rurală a Județului Harghita în anul 2011 Asociația Bucătăria Secuiască a reușit să cumpere patru oale sub presiune pentru dotarea bucătăriilor comunitare din localitățile Cârța, Dănești, Dealu și Văcărești.

În iulie 2012 asociația a câștigat un nou proiect pentru achiziționarea de dotări a bucătăriilor, de sterilizatoare, storcătoare de fructe și oale sub presiune – de data aceasta pentru bucătăriile din Văcărești, Dănești, Sânmartin, Dealu și Chinușu.



Astăzi mai mult de 2.000 de persoane folosesc bucătăriile asociației, numărul fiind în creștere, iar în anul 2016 își începe activitatea bucătăria comunitară din Suseni.

Camera Agricolă a Județului Harghita a ajutat Asociația Bucătăria Secuiască în înființarea bucătăriilor autorizate în aceste localități și în procedura de valorificare a produselor fermierilor, producătorilor la diferite târguri și ocazii (ex. târgul produselor locale). Camera agricolă se află în relație permanentă cu Asociația Bucătăria Secuiască, a cărei scop este sprijinirea prelucrării fructelor și legumelor, valorificarea acestora, având în vedere mai ales producția de produse tradiționale și locale, colectarea și prelucrarea fructelor de pădure.

Realizările obținute la bucătăriile comunitare reprezintă un sprijin pentru localnici în procesele de prelucrare a diferitelor fructe, contribuind la crearea valorii adăugate.

Un exemplu foarte bun în acest sens este storcătorul și dispozitivul de scos sâmburi pus în funcțiune în Văcărești în august 2014. În satul care aparține de comuna Mihăileni gospodinele au la dispoziție și o oală sub presiune, de o sută de litri, în valoare de 14.000 de lei. Un bun exemplu de urmat este și bucătăria de la Ciumani, deschisă în anul 2015.

Gospodinele locale sunt fericite că în sfârșit pot utiliza dotările bucătăriei comunitare, acest lucru este un mare ajutor nu numai pentru cei care își valorifică produsele prelucrate în cadrul târgurilor organizate de către noi, ci și pentru acele femei care gătesc acolo pentru propria gospodărie.

Unul dintre cele mai importante rezultate ale acestei activități este faptul că am reușit să adunăm laolaltă reprezentanții mai multor ramuri agrare. Astfel, am inițiat înființarea de asociații de producători, pentru producătorii de carne și lactate, producătorii de produse de patiserie, gospodine, cu scopul de a reprezenta interesele acestora într-un mod mai eficient, iar în afară de aceasta, asociațiile și-au asumat responsabilitatea de a înregistra produsele membrilor lor, ca produse tradiționale.

Am început cu un număr de cincizeci de producători, iar acum ținem legătura cu mai mult de două sute cincizeci de producători și vrem să extindem propunerile de colaborare pe tot teritoriul Ținutului Secuiesc.

În momentul de față suntem membri activi, contribuim la buna funcționare a următoarelor organizații:



1. Asociația de Apărare a Intereselor Prelucrătorilor Tradiționali de Carne – Principalul scop al organizației este producerea, promovarea și valorificarea produselor din carne realizate pe baza rețetelor tradiționale, înființarea de mici puncte de sacrificare a animalelor, dezvoltarea turismului rural, introducând bucătăria gusturilor tradiționale.

2. Asociația de Apărare a Intereselor Producătorilor Produselor de Panificație – Avantajul înființării organizației este faptul că cercul de producători, prelucrători și valorificatori poate colabora într-un mod mai eficient.

3. Burgocomciuc – Asociația Producătorilor de Cartofi – Organizația a fost înființată în zona Ciucului de Jos, cu sediul în comuna Cozmeni, cu scopul de a oferi sprijin producătorilor de cartofi, pentru a atinge o calitate superioară în producția de sămânță de cartofi, de cartofi destinați pentru consum, pentru furaj și în scop industrial, respectiv în valorificarea cartofului. Cu sprijinul Consiliului Județean Harghita s-a reușit achiziționarea unei linii de ambalare, cu ajutorul căreia am făcut importanți pași în vederea introducerii cartofului din zona Ciucului, pe rafturile marilor magazine. Organizația, precum și producătorii de cartofi din comuna Cozmeni au înființat Societatea Cooperativă Agricolă Burgocomciuc care este considerată unica de acest fel din județ.

4. Asociația Bucătăria Secuiască – A fost înființată de acei gospodari/gospodine care pregătesc murături în stil tradițional, ciuperci uscate și murate, siropuri, gemuri și compoturi din fructe și fructe de pădure. Conform planurilor, am înființat mici ateliere (bucătării), unde femeile își pot duce materiile prime pentru a fi gătite sau ambalate. Valorificarea este unitară și se realizează prin asociație și dispune de posibilitatea de inscripționare comună.

5. Este în derulare și procesul de înregistrare al Asociației Ecvestre a Ținutului Secuiesc, care deși nu poate fi integrată în profilul de mai sus, poate reprezenta parte integrantă a creării unei oferte turistice care să cuprindă și consumul de produse tradiționale. Asociația are drept scop principal păstrarea tradițiilor ecvestre secuiești, acreditarea turismului ecvestru, stabilirea direcției culturii ecvestre secuiești. Organizația oferă programe călăreților amatori și profesioniști din județele Harghita, Covasna și Mureș, contribuind la recunoașterea, dezvoltarea sporturilor ecvestre din aceste județe. În județul Harghita programele de echitație se bucură de mare succes, un program reușit



(vezi Zilele de Echitație ale Ținutului Secuiesc) are chiar și 10-12 mii de participanți, ceea ce înseamnă că populația iubește și există cerere pentru acest domeniu sportiv.

6. Suntem în legătură permanentă cu Asociația Apicultorilor din Harghita – Numărul apicultorilor în județul Harghita este de opt sute de persoane. Această asociație este una dintre cele mai bine organizate asocieri profesionale din județ. Facem permanent schimb de informații în legătură cu posibilitățile de producție, valorificarea produselor, membrii asociației participă la târgurile, expozițiile de produse tradiționale organizate de către noi.

7. Asociația Crescătorilor de Ovine din Județul Harghita – Asociația formată din Consiliul Județean Harghita și organizații ale crescătorilor de ovine din cinci localități ale județului și-a a propus inventarea șeptelului în funcție de specie, stabilirea direcției de selectare, inițierea programului de producție-verificare, sprijinirea fermierilor.

8. Este foarte importantă și munca Asociației Crescătorilor de Bovine din Județul Harghita. Asociația de apărare a intereselor crescătorilor de bovine din județul Harghita cuprinde 84 de organizații teritoriale de pe raza județului. Principalele obiective ale organizației sunt:

- controlarea corecției de specii;
- asigurarea materialelor de reproducere;
- înregistrarea bovinelor;
- valorificarea produselor;
- organizarea expozițiilor de animale.

9. Scopul Asociației Crescătorilor de Mangaliță este sprijinirea fermierilor județeni în creșterea porcilor din rasa mangalița, în prelucrarea și valorificarea cărnii.

10. Asociația Producătorilor de Brânzeturi Secuiești – Apără interesele prelucrătorilor locali de lapte și promovează produsele lactate tradiționale la prezentări de produse și târguri. Ei sunt producătorii Brânzeturilor Harghita.

Consiliul Județean Harghita și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita a propus de mai multe ori aprobarea micilor puncte de sacrificare a animalelor. În județul Harghita funcționează un singur punct de tăiere în Ciceu și un abator în Gheorgheni. Datorită implicării deputaților UDMR, a intrat



în vigoare legea care reglementează înființarea de mici abatoare care oferă posibilitatea deschiderii de puncte de tăiere zonale. De asemenea, pe teritoriul județului am înființat șaiszeci și șapte de puncte de colectare a laptelui, unde gospodarii valorifică împreună o cantitate mai mare de lapte, astfel pot cere un preț mai mare de la cumpărători.

În afară de toate acestea, Asociația Crescătorilor de Bovine a organizat schimb de experiențe pentru fermieri în mai multe țări europene (Austria, Franța, Ungaria), precum și în localități din țară, unde la nivel local fermierii au obținut succese semnificate în domeniul valorificării produselor, în creșterea animalelor sau agroturism. De asemenea, conducerea cooperativei agricole a organizat și o călătorie de studiu în Danemarca în scopul preluării modelului de cooperare daneză.

În anul 2010 Consiliul Județean Harghita a înființat Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita – cu scopul de a aplica mai eficient obiectivele cuprinse în strategia agrară –, a cărei activitate se extinde spre mai multe domenii, principalul scop fiind realizarea strategiei agricole județene, mai ales în domeniul producerii produselor, dar și în domeniul valorificării.

Ca rezultat a muncii perseverente a asociației comunitare de dezvoltare rurală în anul 2011 am înființat mai multe cooperative de prelucrare a laptelui:

- În Cristuru-Secuiesc Cooperativa Agricolă de Prelucrare și Valorificare a Laptelui Târnava prin asocierea a 580 de fermieri, iar în Homorod Cooperativa Biolact.
- Cooperativa Agricolă de Prelucrare și Valorificare a Laptelui Csengő din Frumoasa cu participarea a 82 de producători de lapte;
- La Lunca de Jos sperăm să se deschidă în curând Cooperativa Agricolă de Prelucrare și Valorificare a Laptelui Tatros.
- Cooperativa Agricolă Produs Secuiesc – a fost înființată în ianuarie 2013 cu 16 membrii fondatori (5 persoane fizice și 11 persoane juridice – 7 asociații, 4 firme) cu scopul sprijinirii valorificării produselor locale, tradiționale.

Sprijinirea infrastructurii de prelucrare și valorificare



În ultimii 8 ani am reușit să sprijinim producătorii cu mai multe programe și instrumente de sprijin în prelucrarea materiilor prime produse pe loc, în valoare de 2 281 443 de lei, sub forma finanțărilor de proiecte.

În cadrul propunerilor de proiecte ale asociației de dezvoltare rurală începând din anul 2010 am contribuit la extinderea punctelor de colectare a laptelui cu o sumă în valoare de 600 de mii de lei: în sprijinirea achiziției de rezervoare de răcire, oale, echipamente IT. Pentru dotarea bucătăriilor comunitare, calculând și propunerile de proiecte pe acest an, am alocat suma de 300 de mii de lei, asigurând finanțare pentru achiziționarea de oale sub presiune, echipamente de scos sâmburi, presă de fructe și diferite ustensile și accesorii de bucătărie.

Din punct de vedere al valorificării am reușit să elaborăm acele rețele și formele de prezentare pe piață, cu ajutorul cărora producătorii noștri beneficiază de posibilități permanente și sistematice de valorificare.

Începând din anul 2009 compartimentul de dezvoltare rurală a Consiliului Județean Harghita, iar din anul 2012 Camera Agricolă a Județului Harghita organizează lunar Târgul Lunar al Produselor Tradiționale și Locale. Consiliul județean și camera agricolă doresc astfel să sprijine producătorii în procesul de valorificare și în același timp creează posibilitate cumpărătorilor să achiziționeze lunar produse locale de calitate.

Organizarea târgului lunar stimulează producția în gospodării și ferme, asigurând astfel un venit sigur pentru populație.

În fiecare a treia sâmbătă a lunii producătorii oferă produse de casă sănătoase, în funcție de anotimpul dat: produse din carne și lactate, miere, pâine de casă, produse de panificație, prăjituri de casă, ouă, dulceață, siropuri, sucuri de fructe, legume și diferite publicații, materiale de presă care pot fi achiziționate sub arcadele clădiri Consiliului Județean Harghita din Miercurea-Ciuc. De obicei la târguri participă în jur 80 de producători. Pe lângă aceasta, înainte de paște, în jurul rusaliilor, cu ocazia recoltei de toamnă și înainte de sărbătorile de Crăciun organizăm târgul de primăvară, de toamnă, de Crăciun al produselor locale, tradiționale, cu participarea a 90-100 de producători de alimente și de obiecte de artizanat, precum și a sute de cumpărători.

Începând din anul 2014 organizăm și în București târguri, cu participarea lunară a peste 30 de producători.



În afară de programele deja cunoscute, organizate anual, din acest an dorim să inițiem târgul lunar al produselor secuiești și în orașul Cluj-Napoca.

Am reușit să ducem produsele secuiești și la expoziții internaționale și în țară: Expo Farmer – Debrețin, Ziua Județelor Maghiare – Seghedin, Comorile Bazinului Carpatic în Eger, Expo Ciuc – Miercurea-Ciuc, Expo Mureș – Târgu-Mureș, Cortul produselor secuiești la Festivalul Peninsula, promovarea produselor secuiești la Tusványos, Vâltoarea Mureșeană, Sat în oraș – Miercurea-Ciuc.

În afară de acestea, datorită relațiilor de înfrățire între județe, am reușit să prezentăm produse secuiești la următoarele evenimente: Perlele Ținutului Secuiesc, în județul Heves, Festivalul Secuiesc – Budapesta.

Prezentarea Produselor secuiești în marile lanțuri de magazine Cora, Auchan și CBA a avut mare succes. În cadrul Săptămânii Secuiești organizate de magazinul Cora, în anul 2010, opt producători și-au valorificat produsele în valoare de 91.019,50 euro, în anul 2011, douăzeci și trei de producători au vândut produse în valoare de 109.782 de euro, iar în 2012, optsprezece producători au avut vânzări care au totalizat aproximativ 100 de mii de euro.

Pe lângă produsele tradiționale am contribuit și la analiza cererii de piață din țară și din străinătate și la valorificarea produselor industriale înregistrate ca Produs secuiesc, cum este apa minerală, produse din lapte și alte produse.

Am încercat să obținem rezultate și în alte domenii ale prelucrării și valorificării: unde nu am reușit să obținem rezultate pe loc, am cerut ajutor guvernamental – schimbări legislative, inițieri, propuneri, de exemplu cazul micilor puncte de tăiere.



Branding-ul eficient al valorilor locale

Programul de promovare a produselor secuiești a fost inițiat în anul 2009 de către Consiliul Județean Harghita, fiind focusat asupra colaborării dintre fermierii rurali, cu scopul de a ajuta producătorii în procesul de accesare pe piață, asumând rolul de mediator în procesul de valorificare, până acum adjudecând dreptul de folosire a mărcii pentru mai mult de 100 de producători și 800 de produse.

În cadrul programului au fost organizate mai multe evenimente care au creat posibilitatea pe de o parte producătorilor să-și promoveze produsele, iar pe de altă parte populației, mai ales celor care locuiesc în orașe, să cunoască produsele tradiționale.

Marca în sine este o marcă distinctă de calitate, contribuie la creșterea competitivității, oferă garanție consumatorului în ceea ce privește autenticitatea produsului, asigură protecție juridică producătorului față de concurența de piață neloială, și în același timp este și instrumentul eficient de dezvoltare sustenabilă a regiunii.

Condițiile utilizării mărcii sunt stabilite de un regulament, amintim condițiile participării la târgurile lunare, cerințele de calitate, analizarea mostrelor produselor alimentare. Verificarea calității produselor certificate este asigurată prin legătura permanentă cu autoritățile sanitar-veterinare, protecția consumatorilor și autoritățile de sănătate publică și prin verificări permanente. De asemenea, direcțiile sanitar-veterinare și de siguranța alimentelor, precum și laboratoarele Universității Sapienția ne stau la dispoziție în cazul în care apar produse care necesită o verificare mai amănunțită în cazul în care se semnalează nereguli..

Dezvoltarea comunității, instituționalizarea colaborării

În județul Harghita în anii trecuți au fost înființate unsprezece asociații agricole în baza Legii 566/2005.

Cooperativa Agricolă Târnava-Mare din Cristuru-Secuiesc: Fabrica de unt din Cristuru-Secuiesc a fost construit în anul 1937 ca program a Cooperativei de consum Furnica. Până la procesul de naționalizare din anul 1948 fabrica a funcționat în această formă. În perioada regimului socialist capacitatea de producție a fost extinsă, până la schimbarea



regimului aici au fost prelucrați 40 de mii de litri de lapte. În ciuda potențialul însemnat al regiunii, drept rezultat al privatizării și al valului de schimbări de proprietari, producția a scăzut treptat, punând în grea situație și producătorii locali de lapte. Cooperativa Agricolă Târnavă-Mare, care cuprinde crescătorii de bovine din regiunile Odorheiu-Secuiesc și Cristuru-Secuiesc, asociații de apărare a intereselor și composesoratele a fost înființată în anul 2011 cu scopul alianței micilor producători din regiune. Cooperativa a reușit să achiziționeze fabrica de unt după aproape doi ani de muncă de organizare, pregătire și dezbateri. Aceste eforturi se transpun și în asigurarea a 50 de locuri de muncă. Cooperativa, care astăzi deja are aproape cinci sute de membrii producători de lapte din zonă, își stabilește propria politică agrară și își elaborează strategia de funcționare și de valorificare a fabricii. Dreptul majoritar de proprietate înseamnă pentru gospodari siguranță și previzibilitate.

Achiziționarea fabricii a fost urmată de o investiție de jumătate de milion de euro, care a vizat achiziția de echipamente necesare pentru prelucrarea și transportul laptelui. Capacitatea fabricii este de 35 de mii de litri de lapte pe zi, dar conform calculelor, pentru atingerea pragului de rentabilitate, este suficientă capacitatea de 10 mii de litri pe zi, care este deja atinsă, căci zilnic se prelucrează 15 mii de litri de lapte.

Cooperativa Agricolă Burgocomciuc a fost înființată în iunie 2010, cu cincizeci și opt de membri fondatori. Printre obiectivele cooperativei este important să amintim realizarea unei strategii de piață, care ar crea echilibrul dintre cerere și ofertă, și în același timp elaborarea unui regulament unitar de producție și valorificare, precum și modul de selecție, ambalare, transport și valorificare a produselor membrilor.

Cooperativa Agricolă Csengő a fost înființată în martie 2011, prin asocierea asociațiilor crescătorilor de bovine, precum și a composesoratelor din Frumoasa, Bârzava și Nicoleşti. Numărul fondatorilor cooperativei este de 72 de persoane. Printre principalele obiective ale cooperativei se numără colectarea, prelucrarea și valorificarea laptelui produs de gospodarii locali. Gospodarii produc laptele în mod individual, iar prelucrarea și valorificarea se realizează prin cooperativă. În 2012 cooperativa și-a mărit dotarea, cumpărând rezervor de răcire, echipament de măsurare, echipament de epurare. Pe 2 aprilie 2015 a fost deschisă unitatea de prelucrare a laptelui condusă de Cooperativa Agricolă Csengő, unde funcționează o linie de producție capabilă de prelucrarea a 2000 litri de lapte și de producția a nouă tipuri de produse lactate. Brânzeturile maturate produse aici sunt valorificate pe teritoriul comunei.



În anul 2011 a fost înființată Cooperativa Agricolă Tatros din Lunca de Jos, cu mai mult de 80 de membri. Membrii cooperativei au cumpărat vechea clădire a fabricii de lapte. Cei interesați doresc să renoveze unitatea prin obținerea de finanțare. După renovarea clădirii și achiziționarea de dotări moderne necesare, cei din Lunca de Jos doresc ca aici să funcționeze o unitate modernă de prelucrare a laptelui, care să ajute la crearea de noi locuri de muncă în comună și ar asigura gospodărilor piață pentru valorificarea laptelui. Pe parcursul anului 2015 s-a reușit terminarea modernizării aproape în totalitate a clădirii, iar membrii cooperativei speră ca în anul 2016 să funcționeze fabrica.

Cooperativa Agricolă Olt din Tomești a fost înființată în anul 2013, în momentul de față se poate colecta laptele, proces început în toamna anului 2014.

Cooperativa Agricolă Forras a fost înființată în anul 2008, cu treizeci și șase de membri fondatori. În momentul de față cooperativa are în jur de o sută de membri. Printre principalele activități ale membrilor se numără creșterea animalelor și prelucrarea fructelor de pădure. Până acum cooperativa a achiziționat un rezervor de răcire și un ecomilk, care ajută la prelucrarea laptelui. De asemenea, s-au achiziționat și prese de fructe pentru dotarea bucătăriei comunitare.

Numărul membrilor Cooperativei Agricole Probus Secuiesc din Miercurea-Ciuc, înființată în anul 2013 a crescut de la șaisprezece membri la douăzeci și trei, dintre care cinci sunt persoane fizice, șapte asociații și unsprezece firme. Cooperativa Agricolă Probus Secuiesc a încercat să deschidă un magazin propriu în Miercurea-Ciuc, însă din cauza costurilor foarte mari deocamdată a fost nevoită să închidă magazinul. În viitor, membrii doresc să încerce vânzarea en-gros, se planifică stabilirea legăturii cu restaurante, pensiuni, hoteluri din județ și din alte mari orașe ale țării, astfel produsele membrilor ar ajunge direct la clienți.

Cooperativa din Bilbor a fost înființată în martie 2015 cu șase membri fondatori, fiind în curs și aderarea altor asociații. Principalul obiectiv este apărarea intereselor membrilor, crearea condițiilor optime necesare creșterii animalelor și cultivării de plante. Tot în 2015, cooperativa s-a alăturat Asociației Crescătorilor de Bovine a Județului Harghita.

Și cooperativa din Corbu a fost înființată în februarie a anului 2015, cu cinci membri fondatori. Printre obiectivele acesteia se numără susținerea intereselor membrilor,



cultura plantelor și creșterea animalelor adaptate la nevoile pieței, crearea condițiilor de prelucrare a materiilor prime provenite de la plante și animale.

Fabrica de unt din Cristuru-Secuiesc este un exemplu bun al dezvoltării rurale bazată pe puterea și colaborarea comunității locale. La acest tip de gândire pro-activă, bazată pe valorificarea resurselor locale îndeamnă și politica de dezvoltare rurală a Consiliului Județean Harghita.

Consiliul Județean Harghita a fost primul în țară care a elaborat strategia județeană de dezvoltare rurală și agrară. Unul dintre obiectivele centrale ale strategiei este sprijinirea producătorilor locali și sprijinirea sistemelor cooperative de prelucrare și valorificare a produselor locale. Consiliul județean stimulează înființarea și funcționarea cooperativelor printr-un sistem inovativ de finanțare, prin proiecte. De exemplu, datorită politicii de finanțare au fost înființate în județ treizeci de unități de colectare a laptelui, care reprezintă bazele infrastructurii regionale de prelucrare a laptelui. Fabrica de lapte de la Cristuru-Secuiesc aflată în proprietatea cooperativei poate deja cumpăra lapte de calitate a cărui verificare are loc în aceste puncte de colectare.

În același timp, consiliul județean și-a asumat rolul și în formarea atitudinilor de consumator, prin mai multe programe inițiate, instituția îndeamnă populația la consumul alimentelor produse la nivel local.

Competitivitate prin educație

Încetul cu încetul, programul Micul grădinar devine o mișcare veritabilă, anual se bucură de mare succes și interes în rândul elevilor. Principalul obiectiv al programului este de-a atrage atenția elevilor și părinților asupra faptului că legumele pot fi cultivate acasă fără prea mare efort material. Astfel, elevii pot vedea că legumele crescute de ei au gust mai bun, mai proaspăt comparativ cu produsele comercializate în magazine.

Asociația de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita a continuat și în anul 2016 programul Micul Grădinar pentru elevii și clasele IV-VII, iar proprietarul micii grădini care adună cele mai multe like-uri va beneficia de premii valoroase. Elevii care participă în program pot realiza mici grădini proprii de legume, care vor fi premiate la sfârșitul anului. Drept noutate, în acest an am anunțat concurs pe pagina de socializare a programului Micul grădinar (<https://www.facebook.com/kiskerteszprogram>), pe acesta vor fi publicate fotografiile micilor grădini de legume.



Manualul de agricultură Kisokos este o publicație finanțată de Consiliul Județean Harghita, dedicată elevilor claselor V-VII și a fost prezentat prima dată profesorilor, specialiștilor în agricultură și jurnaliștilor interesați. Obiectivul redactorilor a fost să trezească interesul copiilor de școală generală în ceea ce privește domeniul agriculturii. Până în prezent au fost editate 3.500 de exemplare din publicația apărută atât în limba maghiară cât și în cea română.

Ideea acestei publicații s-a născut după modelul publicației Istoria Secuimii. Redactorii nu au lucrat în secret, cartea este rezultatul unei munci de echipă. Cu această publicație am vrut ca tot mai mulți copii să cunoască experiența producerii de produse proprii, posibilitatea de a se baza pe mai multe surse. Pot învăța cum să devină adulți de succes prin propria forță, ceea ce înseamnă, în primul rând, că pot să-și poarte singuri de grijă.

În același timp, încă din anul 2010 am înființat revista de specialitate agrară Gospodarul secuiesc. Cea mai mare lipsă în acest domeniu este că deși există surse de finanțare, exemple pozitive, povești de succes, pe urma cărora și alți gospodari ar putea porni, puține informații ajung în general la gospodari. Astfel, s-a născut ideea publicării unei reviste agrare tematice, cu realizarea căreia Consiliul Județean a însărcinat Camera Agricolă a Județului Harghita și Editura Hargita Népe.

La fel ca în cazul inițierii altor mari proiecte, și în acest caz Consiliul Județean Harghita a cerut realizarea unui studiu din care a reieșit că în momentul actual gospodarii locali primesc informații mulțumită unei singure emisiuni naționale televizate în limba română, difuzată săptămânal și din câteva reviste editate în limba română. Nu există o publicație, emisiune de televiziune sau radio în limba maghiară care să ajungă în mod sistematic până la ei, deși cerere există.

Această revistă tematică poate asigura cititorilor o cantitate mult mai mare de informații utile, iar sfaturile profesionale și reportajele, interviurilor pot umple un gol pe care un ziar nu le poate asigura.

Scopul publicației este trezirea interesului natural al gospodarilor, pentru ca pornind de la succesul, exemplul altora să se regândească în ceea ce privește modul în care ar putea valorifica și ei posibilitățile date.

Scopul este de asemenea, să prezinte de exemplu ce au făcut și cum au acționat alți fermieri, care au fost instrumentele lor, obstacolele cu care s-au confruntat, datorită



cărora, de exemplu, o gospodărie cu cinci bovine a crescut la nivelul unei ferme cu douăzeci și cinci de vaci. Cum poate fi compensată lipsa producției de materie primă și a industriei de prelucrare, cum pot fi căutate noi posibilități în industria de prelucrare, cum poate fi înmulțit venitul provenit din ambalare și valorificare, valoarea materiei prime de trei sau chiar de patru ori. Câte un astfel de exemplu de succes prezintă modul în care se poate asigura un trai sigur mulțumită veniturilor pentru familiile de gospodari, pentru societatea de gospodari din Ținutul Secuiesc, și chiar asigura o existență sigură chiar și pentru trei-patru familii.

Printre publicațiile tematice pot fi amintite și publicațiile de informare a fermierilor editate începând din anul 2014 de către Camera agricolă în 2.500 de exemplare, în următoarele domenii: sistemul de taxe în agricultură, agricultura ecologică, cerințe de gospodărire cuprinse în legislație, utilizarea îngrășămintelor, prezentarea Programului de Dezvoltare Rurală 2014-2020, respectiv prezentare din produsele tradiționale și locale din județul Harghita.

În sfârșit, este foarte important să accentuăm faptul că atât în Ungaria, cât și în România organizarea educației profesionale a lăsat mult de dorit în ultimii douăzeci și cinci de ani. Atât în județul Harghita, cât și în tot Ținutul Secuiesc educația profesională în domeniul agricol a fost eliminată în totalitate. Datorită intervenției Consiliului Județean Harghita, de doi ani a început educația profesională agricolă în Gheorgheni, Dănești, Lunca de Sus, Sânmartin și Cristuru-Secuiesc. În instituțiile de învățământ din localitățile enumerate lipsesc chiar și cele mai minime condiții pentru învățământul practic. Am considerat important ca în decurs de 3-5 ani să se înființeze o fermă de învățământ în fiecare instituție, unde elevii de la școlile profesionale să acumuleze practica creșterii animalelor, a producției de plante și producției de fructe și legume.

În cadrul consultărilor realizate de către Consiliul județean s-a format o imagine referitoare la cererile de formări profesionale pe regiuni, astfel în zona Ciucului de Sus vor fi inițiate formări profesionale cu profil agrar în domeniul creșterii animalelor și turism agrar, în zona Ciucului de Jos - producția de plante și curs de bucătar, în zona Cristuru-Secuiesc - producția de legume și fructe, iar în zona Gheorgheni cursuri de sănătate veterinară.